ПрАТ «ВНЗ «МІЖРЕГІОНАЛЬНА АКАДЕМІЯ УПРАВЛІННЯ ПЕРСОНАЛОМ»
Навчально-науковий інститут психології та соціальних наук
Кафедра іноземної філології та перекладу

ЗАТВЕРДЖУЮ Директор Навчально-наукового інституту психології та соціальних наук МАУП _____ Яна РАЄВСЬКА «12» серпня 2025 р.	**СХВАЛЕНО** на засіданні кафедри іноземної філології та перекладу Протокол № 1 від «27» серпня 2025 р. Завідувач кафедри _____ Іван БАХОВ

МЕТОДИЧНІ РЕКОМЕНДАЦІЇ ДО САМОСТІЙНОЇ РОБОТИ ЗДОБУВАЧІВ З НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ «МЕТОДИКА ВИКЛАДАННЯ ПЕРЕКЛАДУ У ВИЩІЙ ШКОЛІ»

Галузь знань:	В Культура, мистецтво та гуманітарні науки
Спеціальність:	В11 Філологія (спеціалізація В11.041 Германські мови та літератури (переклад включно), перша – англійська)
Рівень вищої освіти:	другий (магістерський) рівень
Освітня кваліфікація:	магістр філології
Освітньо-професійна програма:	Англійська мова і література (друга мова – німецька)

Київ – МАУП – 2025

Вступ

Методичні рекомендації розроблено для здобувачів другого (магістерського) рівня вищої освіти спеціальності В11 «Філологія» освітньо-професійної програми «Англійська мова і література (друга мова – німецька)» з метою організації та методичного супроводу самостійної роботи з навчальної дисципліни «Методика викладання перекладу у вищій школі» (ВК 2.4).

Загальний обсяг дисципліни становить 4 кредити ЄКТС (120 год.), з них самостійна робота – 86 год. (72 % загального обсягу). Самостійна робота є невід'ємною складовою освітнього процесу: вона забезпечує опрацювання теоретичного матеріалу, закріплення й поглиблення знань і вмінь, набутих на лекційних і практичних (семінарських) заняттях, і формування навичок автономного навчання. Форма підсумкового контролю – екзамен.

Мета та завдання самостійної роботи

Мета самостійної роботи: сформувати навички самостійного проєктування занять з перекладу та оцінювання перекладів студентів.

Завдання самостійної роботи:

– опрацювати літературу з методики навчання перекладу;
– проаналізувати освітні програми з перекладу;
– навчитися розробляти завдання, рубрики та плани занять;
– підготувати ІНДЗ і підготуватися до модульного й підсумкового контролю.

Результати навчання. Самостійна робота спрямована на формування компетентностей і досягнення програмних результатів навчання, визначених у силабусі дисципліни: ЗК 1, ЗК 5, ЗК 10, ЗК 12, СК 5, СК 6, ПРН 1, ПРН 4, ПРН 5, ПРН 13.

Організація самостійної роботи

Самостійна робота виконується в позааудиторний час відповідно до тематичного плану дисципліни. Рекомендовано опрацьовувати матеріал систематично, напередодні відповідного практичного (семінарського) заняття, у такій послідовності: 1) ознайомитися з конспектом лекції та рекомендованими джерелами; 2) відповісти на питання для самоперевірки; 3) виконати практичні завдання до теми; 4) оформити результати у визначеній формі та подати їх викладачеві у встановлений термін (в аудиторії або через систему електронного навчання Moodle).

Консультації щодо виконання самостійної роботи надаються викладачем відповідно до графіка консультацій кафедри, а також дистанційно (e-mail, платформа Microsoft Teams, Moodle).

Розподіл самостійної роботи за темами

Тема	Зміст самостійної роботи	Год.	Форма контролю
Тема 1	Аналіз освітньої програми з перекладу українського ЗВО та програми мережі ЕМТ.	10	Аналітична записка
Тема 2	Порівняння моделей перекладацької компетентності PACTE та ЕМТ.	11	Порівняльна таблиця
Тема 3	Розроблення завдання з перекладу на основі автентичного замовлення.	11	Завдання
Тема 4	Добір текстів для курсу перекладу з обґрунтуванням прогресії складності.	10	Добірка текстів
Тема 5	Розроблення практичного заняття з використанням CAT-інструменту.	11	План заняття

Тема 6	Розроблення рубрики оцінювання перекладу та оцінювання студентського перекладу.	11	Рубрика, оцінений переклад
Тема 7	Розроблення комплексу вправ для навчання послідовного перекладу.	11	Комплекс вправ
Тема 8	Розроблення фрагмента силабусу; оформлення та подання ІНДЗ.	11	Фрагмент силабусу, захист ІНДЗ
Разом		**86**	

Завдання для самостійної роботи за темами

Змістовий модуль 1. Теоретичні засади навчання перекладу

Тема 1. Навчання перекладу як галузь дидактики вищої школи; освітні програми з перекладу в Україні та ЄС (EMT). (10 год.)

Питання для самоперевірки:

– Що таке дидактика перекладу?
– Яка структура освітніх програм з перекладу?
– Що таке мережа EMT?
– Які вимоги ставить ринок до випускників?

Практичні завдання:

– Проаналізуйте освітню програму з перекладу.
– Порівняйте її з вимогами EMT.

Рекомендовані джерела: основна література 1, 3.

Тема 2. Моделі перекладацької компетентності: PACTE, EMT Competence Framework; етапи її формування. (11 год.)

Питання для самоперевірки:

– Що таке перекладацька компетентність?
– Які складники містить модель PACTE?
– Які компетентності визначає EMT?
– Як формується компетентність?

Практичні завдання:

– Порівняйте моделі PACTE та EMT.
– Співвіднесіть компетентності з дисциплінами програми.

Рекомендовані джерела: основна література 1.

Тема 3. Підходи до навчання перекладу: функціональний, соціоконструктивістський, проєктний, навчання на автентичних замовленнях. (11 год.)

Питання для самоперевірки:

– Що таке функціональний підхід до навчання перекладу?
– Що таке соціоконструктивізм?
– Як організувати навчання на автентичних замовленнях?
– Які переваги проєктного методу?

Практичні завдання:

– Розробіть завдання на основі автентичного замовлення.
– Опишіть сценарій навчального перекладацького проєкту.

Рекомендовані джерела: основна література 1, 5.

Тема 4. Добір текстів і типологія завдань з перекладу; прогресія складності. (10 год.)

Питання для самоперевірки:

– Які критерії добору текстів?
– Що таке прогресія складності?
– Які типи завдань з перекладу існують?
– Як поєднувати теорію й практику?

Практичні завдання:
– Доберіть тексти для курсу перекладу.
– Обґрунтуйте прогресію складності.
Рекомендовані джерела: основна література 3, 4.

Змістовий модуль 2. Організація та оцінювання навчання перекладу

Тема 5. Навчання перекладацьких технологій: CAT-інструменти, машинний переклад, постредагування в освітньому процесі. (11 год.)

Питання для самоперевірки:
– Як навчати CAT-інструментів?
– Чи варто дозволяти машинний переклад студентам?
– Як навчати постредагування?
– Які ризики технологій в освіті?

Практичні завдання:
– Розробіть заняття з використанням CAT-інструменту.
– Розробіть завдання з постредагування.

Рекомендовані джерела: основна література 5; додаткова 2, 5.

Тема 6. Оцінювання перекладів: критерії, рубрики, моделі помилок, формувальне оцінювання, зворотний зв'язок. (11 год.)

Питання для самоперевірки:
– Які критерії оцінювання перекладу?
– Що таке рубрика?
– Як надавати зворотний зв'язок?
– Що таке формувальне оцінювання?

Практичні завдання:
– Розробіть рубрику оцінювання перекладу.
– Оцініть студентський переклад за рубрикою.

Рекомендовані джерела: основна література 2, 3.

Тема 7. Особливості навчання усного перекладу: послідовний переклад, перекладацький запис, вправи на пам'ять. (11 год.)

Питання для самоперевірки:
– Як навчати послідовного перекладу?
– Які вправи розвивають пам'ять?
– Як навчати перекладацького запису?
– Які етапи навчання усного перекладу?

Практичні завдання:
– Розробіть комплекс вправ для послідовного перекладу.
– Опишіть систему символів перекладацького запису.

Рекомендовані джерела: основна література 1.

Тема 8. Проєктування освітнього компонента з перекладу: силабус, результати навчання, план заняття. (11 год.)

Питання для самоперевірки:
– Яка структура силабусу?
– Як формулювати результати навчання?
– Які етапи заняття з перекладу?
– Як оцінити ефективність заняття?

Практичні завдання:
– Розробіть фрагмент силабусу.
– Оформіть і підготуйте до захисту ІНДЗ.

Рекомендовані джерела: основна література 2, 4; додаткова 3.

Індивідуальне науково-дослідне завдання

Зміст ІНДЗ. методичний проєкт «Освітній модуль з перекладу»: 1) результати

навчання відповідно до моделі EMT; 2) добірка текстів; 3) плани трьох занять; 4) завдання з використанням перекладацьких технологій; 5) рубрика оцінювання; 6) рефлексивний коментар.

Етапи виконання ІНДЗ:

– вибір теми (напряму) ІНДЗ та погодження її з викладачем упродовж перших двох тижнів семестру;

– добір і опрацювання джерел та фактичного матеріалу;

– виконання завдань ІНДЗ відповідно до визначеної структури;

– самоперевірка й редагування, перевірка на дотримання академічної доброчесності;

– подання ІНДЗ викладачеві не пізніше ніж за два тижні до завершення семестру;

– публічний захист ІНДЗ (презентація 5–7 хв. і відповіді на запитання).

Критерії оцінювання ІНДЗ (до 10 балів). Оцінюються: повнота та якість виконання всіх складників завдання; коректність використання фахової термінології; обґрунтованість рішень і висновків; самостійність виконання; дотримання академічної доброчесності; якість публічного захисту та відповідей на запитання.

Вимоги до оформлення письмових робіт

– текстовий редактор Microsoft Word, шрифт Times New Roman, кегль 14, міжрядковий інтервал 1,5, поля: ліве – 30 мм, праве – 10 мм, верхнє та нижнє – 20 мм;

– титульна сторінка містить назву Академії, кафедри, дисципліни, вид і тему роботи, ПІБ здобувача та викладача;

– посилання на використані джерела оформлюються відповідно до ДСТУ 8302:2015 або стилю APA 7 (за вимогою викладача);

– тексти іноземною мовою подаються з дотриманням норм відповідної мови; переклади – у двоколонковому форматі (оригінал – переклад), якщо інше не визначено завданням;

– використання цифрових інструментів і штучного інтелекту декларується в кінці роботи.

Форми контролю та критерії оцінювання самостійної роботи

Результати самостійної роботи перевіряються під час практичних (семінарських) занять, модульних контрольних робіт, захисту ІНДЗ та під час підсумкового контролю. Бали за самостійну роботу враховуються в межах оцінки за роботу на лекційних і практичних (семінарських) заняттях і самостійну роботу (до 30 балів за семестр).

Критерії оцінювання завдань самостійної роботи:

– «відмінно» – завдання виконано повністю, самостійно, у встановлений термін, без помилок або з поодинокими неточностями; висновки обґрунтовані, використано рекомендовані та додаткові джерела;

– «добре» – завдання виконано повністю з незначними помилками, що не впливають на загальний результат; висновки загалом обґрунтовані;

– «задовільно» – завдання виконано частково або з суттєвими помилками; аргументація поверхова;

– «незадовільно» – завдання не виконано, виконано несамостійно або з грубими помилками.

Завдання, подані з порушенням терміну без поважних причин, можуть оцінюватися зі зниженням балів. Завдання, виконані з порушенням академічної доброчесності, не зараховуються.

Рекомендовані джерела інформації

Основна література

1. The Human Translator in the 2020s / ed. by G. Massey, E. Huertas-Barros, D. Katan. London ; New York : Routledge, 2023.

2. Biggs J., Tang C., Kennedy G. Teaching for Quality Learning at University. 5th ed.

Maidenhead : Open University Press, 2022.

3. Стинська В. В. Методика викладання у вищій школі : навч. посібник. Івано-Франківськ, 2022. 180 с.

4. Кулішов В. С. Дидактика вищої школи : навч.-метод. посібник. Біла Церква : БІНПО ДЗВО «УМО» НАПН України, 2022. 142 с.

5. Bowker L. De-mystifying Translation: Introducing Translation to Non-translators. London ; New York : Routledge, 2023.

Додаткова література

1. Munday J., Pinto S. R., Blakesley J. Introducing Translation Studies: Theories and Applications. 5th ed. London ; New York : Routledge, 2022.

2. Rothwell A., Moorkens J., Fernández-Parra M., Drugan J., Austermuehl F. Translation Tools and Technologies. London ; New York : Routledge, 2023.

3. Задорожна-Книгницька Л. В., Нетреба М. М., Бодик О. П. Педагогіка вищої школи : навч. посібник. Одеса : Купрієнко С. В., 2022. 309 с.

4. Подосиннікова Г. І. Basics of Educational Research in Foreign Language Teaching : навч.-метод. посібник / за ред. Г. І. Подосиннікової, А. Лубенської. Суми : СумДПУ імені А. С. Макаренка, 2023. 148 с.

5. Translation Revision and Post-editing: Industry Practices and Cognitive Processes / ed. by M. Koponen, B. Mossop, I. S. Robert, G. Scocchera. London ; New York : Routledge, 2021.

Інформаційні ресурси в Інтернеті

1. Офіційний сайт МАУП. URL: http://maup.com.ua
2. European Society for Translation Studies (EST). URL: https://est-translationstudies.org
3. Національне агентство із забезпечення якості вищої освіти. URL: https://naqa.gov.ua
4. Smartcat. URL: https://www.smartcat.com
5. Google Scholar. URL: https://scholar.google.com

Розробник (-и) методичних рекомендацій:
Шестопалова І.О., Кандидат педагогічних наук, доцент, доцент кафедри
_____
(П.І.Б., науковий ступінь, вчене звання, посада на кафедрі, підпис)

Викладач:
Шестопалова І.О., Кандидат педагогічних наук, доцент, доцент кафедри
_____
(П.І.Б., науковий ступінь, вчене звання, посада на кафедрі, підпис)

Методичні рекомендації розглянуто на засіданні кафедри іноземної філології та перекладу.
Протокол від «27» серпня 2025 р. № 1